

N:o 66.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om utarbetande af förslag till ändrade bestämmelser i fråga om boställshafvares andel i boställes behållna skogsafkastning.

Uti en inom Första Kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion n:o 1, anför herr *Carl Pettersson*:

Förordning af den 29 juni 1866 angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket föreskrifver i § 32 följande: »Der Vi uppå gjord underdånig framställning pröfvat nödigt, att kostnad för indelning af sådana allmänna skogar, som ej befinna sig under Vår och kronans omedelbara disposition, må förskottsvis bestridas af allmänna medel, skall sådant förskott sedermera af den indelade skogens afkastning återgäldas på det sätt, att dertill i första rummet användas försäljningsmedlen för det virke, som vid skogsindelningen fälles i mättings- och skifteslinierna, men om dessa medel ej förslå, bristen fyllas efter hand genom skogens årliga afkastning utöfver kostnaderna för dess bevakning och skötsel samt, i fråga om boställen, boställshafvarens husbehof.»

Under vanliga förhållanden kan ingen befogad anmärkning göras mot dessa bestämmelser, men särskilda omständigheter kunna inträffa, som göra tillämpningen deraf obillig, om ej ett nytt stadgande tillkommer. En sådan omständighet är t. ex. uppmätning och kartläggning af en boställsskog. Är denna vidsträckt och belägen på flera ställen, kan kostnaden uppgå ända till 1,000 kronor, ja må hända ännu mer. Det bestrides icke, att sådan kartläggning är både nödig och nyttig, ej heller att kostnaderna därför skola utgå af medel, som inflyta genom försäljning af timmer från den ifrågavarande skogen. Men det kan vara tvifvel underkastadt, om det är så rättvist, att den boställsinnehafvare, på hvilkens tid kartläggningen verkställes eller af

hvilken annan extra ordinarie kostnad erfordrades, skall ensam bära bördan deraf. Jag tänker mig en boställshafvare, hvilken tillträd sin plats 1890, samma år, som en försäljning skett från hans boställsskog. Året derpå kartlägges skogsmarken för en kostnad af 1,000 kronor; 1895 sker utstämpling af timmer från nämnda skog och kostnaden därför antages uppgå till 100 kronor; hösten samma år hålles auktion och timret inropas för 1,500 kronor. Boställshafvaren är berättigad att deraf erhålla hälften, men får i sjelfva verket ingenting, ja mindre än ingenting; ty först skall från hans andel dragas hälften af kostnaden för utstämplingen, 50 kronor, sedan halfva kartläggningsarvodet, 500 kronor, och slutligen aflöning till en skogvaktare, 40 kronor pr år, in alles 200 kronor, som han till på köpet fått förskottera. Detta skulle dock jemka sig i längden, om denne boställshafvare innehade sin plats låt oss säga 20 år eller 4 femårsperioder; men han dör må hända strax efter 1895 års auktion. Och så får han ensam lida och umgälla för så väl företrädare som alla sina efterträdare denna extra ordinarie omkostnad, som möjligen aldrig mer påfordras, åtminstone icke till sådan omfattning. Detta kan ju icke stämma öfverens med billighet och rättvisa. Lika obilligt lider den boställsinnehafvare, på hvilken tid nybyggnad eller större reparation af boställshusen verkställes, så vida virket dertill tages af boställsskogen, emedan det förminskar hans andel i försäljningssumman till favör för hans företrädare och efterträdare, hvilka utbekomma sin fulla andel. Ej heller torde det vara så rättvist, att en del boställshafvare, hvilkas skogar äro indelade i femårsperioder, erhålla dem tillförsäkrade belopp hvart femte år, medan andra bekomma sina hvarje år. Och ändtligen kunde med fog begäras, att dröjsmålet med tillställande åt boställshafvaren af hans andel i skogsförsäljningssumman icke vore så långt, som det nu måste blifva. Men alla dessa olägenheter och möjligen flere dertill kunde på en gång rödjas ur vägen, om vid blifvande skogsindelningar eller eljest ett bestämdt kontant belopp fixerades att under en viss period, t. ex. tjugu år, årligen tillfalla boställshafvaren för hans tillsyn öfver skogen m. m. Men då det varder tidsödande för Riksdagen att ingå i granskning och bedömande af alla detaljfrågor, som röra detta ärende, hemställer motionären, att Riksdagen täcktes i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till föreskrifter i syfte, att boställshafvares andel i boställes behållna skogsafkastning må kunna utgå med årligen lika penningebelopp, på förhand bestämdt för viss tidsperiod.

Utskottet förbiser icke, att det enligt nu gällande stadganden kan inträffa, att en boställshafvare i de uti motionen anmärkta fall — då skogens behöriga vård kräfver särskilda omkostnader under den tid, bostället af honom innehafves, eller då nybyggnad eller större reparation af boställshusen under samma tid tarfvas — kan i de påräknade inkomsterna af skogen lida en minskning, som icke drabbat eller kommer att drabba annan innehafvare af bostället; och utskottet vill ingalunda förneka, att detta missförhållande är af den beskaffenhet, att det så vidt ske kan bör afhjelpas genom ändrade lagbestämmelser. Den utväg, motionären till vinnande af rättelse härutinnan anvisat, lär emellertid icke kunna anlitas. Då nemligen icke någon säkerhet finnes för att afkastningen af en boställsskog för hvarje särskildt år eller hvarje kortare tidsperiod lemnar tillgång till en bestämd inkomst för boställets innehafvare, utgör denna omständighet under nuvarande förhållanden ett hinder för att, såsom motionären föreslagit, meddela föreskrifter i syfte att boställshafvares andel i boställes behållna skogsafkastning måtte kunna utgå med årligen lika penningebelopp, på förhand bestämdt för viss tidsperiod.

På grund häraf får utskottet följaktligen hemställa

att motionen icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 30 april 1894.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

Herr *F. Andersson* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
